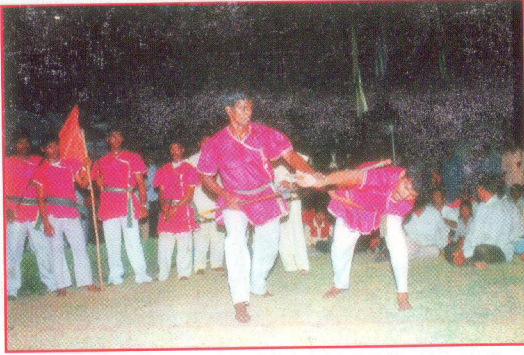

కర్త సాము

రక్షణ కొరకు పూర్వం కర్తసాము విద్యను నేర్చుకొనేవారు. ఆస్థిని, గుడులను, జమిందారులను రక్షించుటకు కర్తసాము చేయువారని నీయమించేవారు. కాలక్రమేణ పోలీసు, మిలటరీ వ్యవస్థలు వచ్చినతరువాత వీరి సేవలను ఉపయోగించుకొనుట తగ్గింది. అందువలన ప్రస్తుతం ఈ కళ ఒక విద్యగా, ఒక క్రీడగా కొన్ని కులాలవారి వద్ద రక్షణ పొందుతోంది. గ్రామాలలో అమ్మవారి ఉత్సవాలలో, కొన్ని కులాల వారి పెళ్లి ఊరేగింపులలో యిప్పటికీ కర్తసాము ప్రదర్శిస్తున్నారు. కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని కొన్ని గ్రామాలలో ఇప్పటికీ ఈ విద్యకు ఆదరణ ఉంది. క్రొత్తవారు కూడా నేర్చుకొంటున్నారు.

కర్త సాముకు ప్రక్కవాద్యాలుగా డప్పుగానీ, తాళిగానీ వాడుదురు. ఎందుకనగా ఆ వాద్యాలు చేయు శబ్దాలు ఎక్కువ ఉత్సాహభరితాలుగా ఉండుటవల్ల.

కర్తసాములో రకరకాలు విన్యాసాలున్నాయి. ఒకనిపై ముగ్గురు లేక నలుగురు కలియబడుట వారిని ఒక్కడే ఎదుర్కొనుట. కర్త చివరన మంటలతో కొట్లాడుకొనుట మొదలైనది. కర్తసామునకు ఉపయోగించునది ౨ అంగుళాలపొడవు మరియు 1/2 చుట్టుకొలతగల బాణాకర్త వెదురు, కందురు కర్తలను కర్తసాముకు వాడుతారు.

ఇప్పటికీ వీరముష్టి, దొమ్మర, హరిజన నాయక కులస్థులు కర్తసాము నేర్చుకొని ప్రదర్శనలు చేస్తున్నారు.